

De parel in de kroon

Greta Joha

Dordrecht, maandag 31 I 1916 –

Schagen, vrijdag 20 VI 2008

DOCHTER VAN DE ZEE/ KIND VAN HET LICHT

In de gang bij ons thuis hing een koperen scheepslantaarn. Daarop was moeders naam gegraveerd. De scheepslantaarn was afkomstig van de sleepboot van mijn overgrootvader. Die had een van zijn twee sleepboten vernoemd naar zijn kleindochter: Greta.

De Greta

JEUGD

Moeder werd geboren op maandag 31 januari 1916 als jongste kind in een gezin met vier dochters. Haar vader was stuurman bij de rederij de Rotterdamse Lloyd. Twee jaar later stierf hij tijdens een reis naar Indonesië en werd begraven in Surabaya. Hij was toen 40, haar moeder net 28.

Oma met moeder

Oma is nooit hertrouwd. Hoe het gezin het heeft gerooid, weten wij nauwelijks. In ieder geval heeft oma lange tijd gewerkt als hulp in de huishouding. Uit de schaarse verhalen weten wij dat haar vader het gezin veel heeft gesteund. Overgrootvader Willem van Asperen was een ondernemer. Voor de Russische revolutie had hij geld verdiend bij werkzaamheden in de haven van Sint Petersburg. Met zijn sleepboten werkte hij aan de Afsluitdijk. Later sleepten zij rijnaken, die toen nog geen eigen motoren hadden, vanuit Rotterdam naar Ludwigshaven en weer terug. In de weekeinden kwam hij thuis en bracht dan allerlei zaken voor het gezin van zijn dochter mee. Als Willem In 1930 sterft, komt aan die steun een einde.

Oma (1890) met vlnr Gretha (1916) , Jeanne (1912), Aad (1914) , Ans (1911)

Moeder is dan pas 14 jaar. Vanaf dat moment gaan oom Kees en tante Teus een rol in haar leven spelen. Teus is de jongste zus van onze oma. Zij was toen net twee jaar getrouwd en hadden geen kinderen. Teus is dan 30.

Tante Teus (geb. 1900)

OPLEIDING

Oom Kees en tante Teus hebben ongetwijfeld moeder erg gestimuleerd en gesteund in haar plannen om verpleegster te worden. Zij kreeg haar opleiding in het diaconessenziekenhuis in Dordrecht. Vervolgens werkte zij in de diaconessenziekenhuizen in Rotterdam, Utrecht en Enschede.

Oom Kees en tante Teus waren erg betrokken bij allerlei sociale activiteiten en vormden de kern van de Oxford Groep beweging. Die beweging organiseert huis bijeenkomsten. Moeder reist vanuit Utrecht geregeld naar Dordt. Op een van die bijeenkomsten ontmoet zij vader, die dan in Dordt aan de HTS studeert. Ons land is dan inmiddels door de Duitsers bezet.

NAAR LIMBURG

Vader kreeg in de oorlog een baan bij de Staatsmijnen in Limburg, de latere DSM. Op woensdag 20 oktober 1943 trouwen vader en moeder in Dordt. Tante Rie, het jongste zusje van vader en Marijke, het oudste nichtje van moeder zijn de bruidsmeisjes. Vader heeft nog geen eigen huis in Limburg. Moeder blijft daarom na het huwelijk bij haar zusje Jeanne in Dordt wonen.

In september 1944 bevrijdden de Amerikaanse troepen de zuidelijke provincies. Dwars door ons land lag er toen een grens. Vader woonde in Brunssum en werkte in Geleen. Moeder woonde nog steeds in Dordt en was in verwachting. Op 9 november 1944 wordt Gustaaf geboren. Vader hoort pas na enkele weken via via dat hij een zoon heeft en dat moeder en kind het goed maken. De Hongerwinter staat dan voor de deur.

In september 1944 vindt ook de slag om Arnhem plaats. Oma De Vries, die in Oosterbeek woont, moet repatriëren. Ze kan pas na maanden weer terugkeren naar de Heuveloordweg. Het huis is zwaar beschadigd.

Vlak na de oorlog krijgen vader en moeder eindelijk een huis. Zij gaan wonen in de Adelaarstraat in Heerlerheide. Hier worden vervolgens Maarten, Hugo en Gerard geboren. In 1953 verhuizen wij naar Heerlen. Daar wordt Ingrid geboren. Twee jaar later verhuizen wij naar de Vlotstraat.

VLOTSTRAAT 21

Moeder was erg gehecht aan dit huis. Het was een groot huis met een enorme tuin. Die tuin was haar lust en haar leven.

Daarnaast was moeder geweldig gastvrij. Vriendjes konden altijd komen spelen. Onze verjaardagen waren bijzondere feesten. Moeder lette er op, dat ook de kinderen uit onze klas die het minder getroffen hadden, op die feesten uitgenodigd werden. Vlotstraat 21 bleef de zoete inval. Niet alleen gedurende onze middelbare schoolopleidingen, ook alle jaren daarna konden wij en onze vrienden altijd logeren in dat grote huis.

Yola, ons nichtje schrijft daarover: *“Wij logeerden in Heerlen als jullie in Frankrijk waren. Wij genoten dan met volle teugen van het grote huis en het wandelen in de omgeving. Tom speelde met de dinkey toys en ik las de vele boeken van Ingrid. Aan de trein mochten we niet komen dat was wel jammer. We hadden ook huiswerk te doen, namelijk grasmaaien en dat was voor ons die gewend waren aan het kleine tuintje in de Talmastraat in Huizen, een flinke taak. Toen ik later verkering kreeg met Coos en wij trouwden en natuurlijk geen cent te makken hadden hebben we 3 dagen bij jullie ouders gelogerd want ze vonden dat we wel een huwelijksreis verdienden.”*

Vader en moeder hadden een grote kennissenkring. Moeder had echter geen enkele ambitie om lid te worden van welke organisatie dan ook, behalve haar boekenclub. Vader daarentegen zagen wij als kind zelden. Na het avondeten vertrok hij meestal direct om te gaan vergaderen. Heel veel kerkelijk en sociaal werk.

ORA ET LABORA

Vader en moeder waren gelovige mensen maar absoluut niet dogmatisch. Terwijl al onze vriendjes naar zondagschool moesten, gingen wij niet. Jong als wij waren, hadden wij daar geen zin in. Vader en moeder accepteerden dat. Ook toen wij later geen zin hadden om geregeld naar de kerk te gaan, was dat nooit een strijdpunt. Geen van ons heeft dan ook enige rancune tegen de kerk.

Gebed en Bijbellesing speelden bij ons nauwelijks een rol. Toch waren onze ouders heel trouw aan de kerk. Zij leefden ons voor, dat mensen die zoals zij gezegend waren met goede gaven, die ook moesten delen met anderen. Zo waren zij ons tot voorbeeld in hun bezig zijn.

Lange tijd hebben zij zich ingespannen voor het Beauforthuis in Gulpen. Het huis werd door de Protestantse gemeente verhuurd als vakantiewoning voor groepen. Het werd enkele keren ook gebruikt voor onze familiereünies en voor bruiloftsfeesten.

Vader stierf op 21 augustus 1985. Alle maanden daarvoor heeft moeder hem verpleegd. Zij deed geen beroep op wijkverpleging of thuiszorg. Dat deed ze evenmin in de periode daarvoor. Toen verzorgde zij tante Ans, haar oudste zus, tot haar dood. Kort na de dood van vader, vroeg tante Teus alle aandacht. Ook zij werd verzorgd tot haar dood op 7 november 1989. Onze oudste broer Gustaaf werd nierpatiënt. Hij trok bij moeder in. Hij stierf op weg naar het ziekenhuis op 10 januari 1996. Deze tien jaren hebben een zware wissel op moeder getrokken. Het grote huis in de Vlotstraat werd haar te veel. Lichamelijk en verstandelijk takelde ze af.

We zijn ontzettend blij dat Gerard en Wil haar konden opnemen in hun huis in Sloodorp. De sloop van geest en lichaam ging helaas onverminderd verder. Gerard wist een plaatsje voor haar te regelen in de Magnushof in Schagen. Het werd haar laatste rustplaats. Dat zij in het afgelopen halfjaar haar schoonzoon Henk en haar zoon Hugo verloor, drong niet meer tot haar door.

EEN NOODHELPER

In Duitsland ligt het plaatsje Vierzehnheiligen. In dat plaatsje staat een prachtige rococokerk. Opgericht ter ere van de veertien noodhelpers. Een daarvan is Sint Margaretha.

Margaretha betekent "parel", "dochter van de zee", "kind van het licht". In de kunst wordt Margaretha vaak afgebeeld met aan haar leiband een draak. Greta is geen Sint Joris. Deze heilige doodt het kwade niet. Zij weet op de een andere manier het kwade in haar omgeving te overmeesteren.

Moeder droeg haar naam met ere. Zij was een lantaarn voor ons in donkere tijden, een betrouwbaar baken dat er altijd was. Moeder heeft ons geleerd dat niemand voor zich zelf leeft en dus sterft zij ook niet voor zichzelf.

